

Abstract

The war in Gaza has turned children into innocent and vulnerable victims requiring immediate and structural support. This research, aiming to examine global strategies for protecting children's rights in conflict zones, emphasizes the necessity of forming a specialized international task force. The present study first analyzes the physical, psychological, and social damages resulting from hostilities, and then investigates the role of international institutions, such as the Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict (OSRSG-CAAC), in guiding this team. The short-term and long-term objectives of this team include providing humanitarian aid, ensuring access to education and healthcare, and establishing monitoring mechanisms to prevent violations of child rights. Furthermore, interactions between domestic and international courts, as well as cooperation with local Palestinian organizations, are elucidated to enhance the effectiveness of interventions. The findings indicate that the United Nations' operational weaknesses have failed to provide adequate support, suggesting that a multilateral approach based on shared global responsibility is the only sustainable solution for upholding the rights of war-affected children in Gaza.

Keywords: Child Rights, Gaza War, International Task Force, Child Protection, Human Rights, United Nations

احقاق حقوق کودکان قربانی جنگ در غزه و پیشگیری از آن در پرتو حقوق کودک در زمان جنگ

احمد مومنی راد^۱ - مهدی داودی گرمارودی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۱۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۹/۱۷

چکیده

جنگ غزه کودکان را به قربانیان بی‌گناه و آسیب‌پذیری تبدیل کرده است که نیازمند حمایت فوری و ساختاری هستند. این پژوهش با هدف بررسی راهکارهای جهانی برای حفاظت از حقوق کودکان در مناطق جنگی، بر ضرورت تشکیل یک تیم بین‌المللی تخصصی تأکید دارد. مطالعه حاضر ابتدا آسیب‌های جسمی، روانی و اجتماعی ناشی از درگیری‌ها را تحلیل می‌کند و سپس نقش نهادهای بین‌المللی نظیر دفتر نمایندگی ویژه دبیرکل سازمان ملل متحد برای کودکان و نیروهای مسلح را در هدایت این تیم مورد بررسی قرار می‌دهد. اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت این تیم شامل ارائه کمک‌های بشردوستانه، دسترسی به آموزش و بهداشت، و ایجاد مکانیزم‌های نظارتی برای جلوگیری از نقض حقوق کودک است. همچنین، تعاملات میان دادگاه‌های داخلی و بین‌المللی و همکاری با سازمان‌های محلی فلسطینی برای اثربخشی بیشتر مداخلات تبیین می‌شود. یافته‌ها نشان می‌دهد که ضعف عملکرد سازمان ملل نتوانسته است حمایت جدی به عمل آورد و رویکردی چندجانبه مبتنی بر مسئولیت مشترک جامعه جهانی، تنها راهکار پایدار برای احقاق حقوق کودکان قربانی جنگ در غزه است.

واژگان کلیدی: حقوق کودکان، جنگ غزه، تیم بین‌المللی، حمایت از کودکان، حقوق بشر، سازمان ملل متحد.

^۱ دانشیار دانشگاه تهران، تهران، ایران Momenirad@ut.ac.ir

^۲ دانشجوی دکتری حقوق بین‌الملل دانشگاه تهران، تهران، ایران davoudi.mahdi.ga@ut.ac.ir

مقدمه:

حقوق کودکان همواره به عنوان یکی از اصول بنیادین حقوق بشر مورد تأکید قرار گرفته است. این حقوق برابری، حمایت، توسعه و مشارکت کودکان را تضمین می‌کنند. اما در زمان جنگ، کودکان اغلب قربانیان بی‌گناه این تلاش بین‌المللی برای حفظ حقوقشان هستند.

غزه، منطقه‌ای در فلسطین که به صورت موقت و غیرمسلحانه تحت نظارت بین‌المللی است، به دلیل نزاع و تنش‌های سیاسی و نظامی مکرر بین اسرائیل و گروه‌های مسلح، عمدتاً درگیری‌ها و جنگ‌های مکرر را تجربه کرده است. در این زمان‌ها، کودکان نه تنها با ریسک‌هایی شبیه به بزرگسالان مواجه هستند، بلکه به دلیل آسیب‌های جدی جسمی و روانی ناشی از جنگ، ممکن است برای زندگی باقی بمانند.

احقاق حقوق کودکان قربانی جنگ در غزه اهمیت بسیاری دارد، چرا که این کودکان در معرض خطرات فزاینده‌ای قرار می‌گیرند. آنها چندین برابر آسیب‌پذیرتر و ضعیف‌تر از بزرگسالان هستند و در عین حال برای بقا و توسعه خود و خانواده‌هاشان احتیاج به حمایت دارند. این کودکان تحت تأثیر جنگ در زمینه‌های مختلفی مانند بهداشت، آموزش، غذا، آب و برق و فرصت‌های ورزشی و سرگرمی قرار می‌گیرند و با تحقیر و شکنجه‌های متعدد روبرو هستند.

بنابراین، حقوق کودکان در زمان جنگ بیش از هر زمان دیگری حائز اهمیت است. به عنوان یک جامعه بین‌المللی، باید تمام تلاش خود را برای احقاق حقوق کودکان قربانی جنگ در غزه بکنیم و از پیشگیری و حمایت قوی‌تر از آنان اطمینان حاصل کنیم. عمل به دادن صدا به این کودکان بی‌صدا و توضیح کردن حقوق‌شان خلاف ارزش‌های بشری و حقوق بشر است و باید تلاش کنیم تا در مسیر تحقق پیشرفتهای فراوان در حفظ و احقاق حقوق کودکان در زمان جنگ قدم برداشته شود. این مقاله در چهار بخش ارائه می‌گردد

۱- تشکیل یک تیم بین‌المللی در جهت حفظ حقوق کودکان

۲- مشخص کردن نهاد بین‌المللی مسئول هدایت تیم

۳- تعیین اهداف کوتاه مدت و بلند مدت برای تیم

۴- توضیح نحوه همکاری با سازمان‌های محلی

۱- تشکیل یک تیم بین‌المللی در جهت حفظ حقوق کودکان :

تشکیل یک تیم بین‌المللی جهت حفظ حقوق کودکان و تامین شرایط لازم برای رشد و توسعه سالم آنها از اهداف اصلی سازمان ملل متحد است. حقوق کودکان مورد توجه ویژه‌ای قرار گرفته و در برنامه‌ها و راهبردهای مختلف بین‌المللی مشخص شده است. در این مقاله به بررسی اهمیت تشکیل یک تیم بین‌المللی جهت حفاظت از حقوق کودکان پرداخته می‌شود و به معرفی وظایف و اهداف این تیم نیز خواهیم پرداخت.

تشکیل یک تیم بین‌المللی جهت حفظ حقوق کودکان یک نیاز قابل احساس در جامعه جهانی است. این تیم باید تشکیل شود با هدف حفظ و تضمین حقوق کودکان در سراسر جهان. تیم بین‌المللی به عنوان یک گروه از افراد و سازمان‌ها متشکل شده از انجمن‌ها، نهادها و دولت‌هاست که با همکاری و هماهنگی برای تضمین حقوق کودکان در سطح جهانی و منطقه‌ای کار می‌کنند.

تکوین تیم بین‌المللی:

تشکیل یک تیم بین‌المللی جهت حفظ حقوق کودکان نیازمند تعاون بین کشورها است. برای تکوین این تیم، ابتدا باید توافق بین کشورها و سازمان‌ها برای ایجاد یک تیم مشترک برای حفظ حقوق کودکان به دست آید. پس از توافق، برنامه‌های مشترک اعمال شده و تیم بین‌المللی برای جلوگیری از نقض حقوق کودکان و حمایت از آنها شکل می‌گیرد.

وظایف تیم بین‌المللی:

تیم بین‌المللی جهت حفظ حقوق کودکان باید وظایف مشخصی را ایفا کند. این وظایف شامل موارد زیر است:

تشخیص مشکلات: تیم بین‌المللی باید مشکلات مربوط به کودکان را شناسایی کند و در مورد راهکارهای مناسب برای حفظ حقوق آنها تصمیم‌گیری کند.

۱-۱- گروه حمایت از کودکان در جنگ^۱ یک سازمان بین‌المللی است که به تشخیص و حمایت از حقوق کودکان در مناطق جنگ‌زده می‌پردازد. این گروه به منظور رصد و گزارش دقیق مشکلات کودکان در مناطق جنگی، بشریت را آگاه سازد و توسعه برنامه‌ها و راهکارهایی را برای حفظ و تقویت حقوق کودکان ارائه می‌دهد.

اهمیت تشخیص مشکلات کودکان در جنگ از جمله جنایات قابل توجه در جنگ‌ها محسوب می‌شود. همچنین، تشخیص مشکلات کودکان در جنگ می‌تواند به روشن شدن نیازهای آنها در این شرایط کمک کند و اقدامات موثرتری برای حفاظت از این افراد آسیب‌پذیر صورت پذیرد.

۱-۲- منابعی که گروه حمایت از کودکان در جنگ برای تشخیص مشکلات کودکان در جنگ استفاده می‌کند عبارتند از:

۱. گزارش‌های خود گروه حمایت از کودکان در جنگ در مورد حقوق کودکان در مناطق جنگی.

۲. گزارش‌ها و اطلاعاتی که توسط سازمان‌های ملل متحد و سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با کودکان و حقوق آنها در جنگ‌ها منتشر شده است.

۳. گزارش‌ها و اطلاعاتی که توسط سازمان‌های کودکان و حقوق بشر در نقاط مختلف جهان جمع‌آوری و منتشر شده است.

۴. اطلاعات و شواهدی که از مردم محلی، فعالان مدنی، اساتید دانشگاه و دیگر متخصصان در زمینه کودکان و جنگ دریافت می‌شود.

۵. شواهدی که توسط رسانه‌های خبری در مورد مشکلات کودکان در جنگ‌ها منتشر می‌شود.

---

^۱ Children in Armed Conflict

با توجه به این منابع، گروه حمایت از کودکان در جنگ تلاش می‌کند تا مشکلات کودکان در جنگ را شناسایی و تحلیل کرده و برای حفظ و تقویت حقوق کودکان در این شرایط اقدامات لازم را به عمل آورد.

۳-۱- تهیه راهکارها: پس از شناسایی مشکلات، تیم بین‌المللی باید راهکارهایی را پیشنهاد دهد که بهبود وضعیت کودکان را تضمین کند. این راهکارها می‌تواند شامل قانونگذاری، تدابیر و برنامه‌های آموزشی باشد.

هماهنگی با سازمان‌های بین‌المللی: تیم بین‌المللی باید با سازمان‌های بین‌المللی هماهنگی کند و از مسیر مشابه خود استفاده کند. این هماهنگی می‌تواند به اشتراک‌گذاری تجربیات و منابع، تبادل اطلاعات و توسعه برنامه‌ها و سیاست‌ها کمک کند.

ارزیابی عملکرد: تیم بین‌المللی باید عملکرد خود را با برآورد موثری ارزیابی کند و نسبت به نتایج بدست آمده تصمیمات لازم را بگیرد.

۴-۱- آینده تیم بین‌المللی:

تیم بین‌المللی جهت حفظ حقوق کودکان در آینده همچنان نیازمندی به تلاش مستمر خواهد داشت. با توجه به تغییرات جامعه و مسائل جدیدی که برای کودکان ظاهر می‌شوند، تیم بین‌المللی باید مقررات خود را به روز رسانی کند و راهکارهای جدیدی را در نظر بگیرد.

تشکیل یک تیم بین‌المللی جهت حفظ حقوق کودکان از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. این تیم با همکاری و هماهنگی بین کشورها و سازمان‌ها برای تضمین حقوق کودکان کار می‌کند. وظایف این تیم شامل تشخیص مشکلات، تهیه راهکارها، هماهنگی با سازمان‌های بین‌المللی و ارزیابی عملکرد است. با توجه به تغییرات و چالش‌های جدیدی که برای حقوق کودکان

پیش می‌آید، تشکیل تیم بین‌المللی در آینده همچنان نیازمندی است. (United Nations Treaty Collection, n.d.)

تشکیل یک تیم بین‌المللی با هدف حفظ حقوق کودکان، می‌تواند به تلاش‌های بین‌المللی برای بهبود شرایط زندگی و حقوق کودکان در سراسر جهان کمک کند. این تیم می‌تواند از تخصص‌ها و منابع مختلفی استفاده کند تا به رسیدن به این هدف کمک کند.

یکی از منابع مهم برای اطلاعات در این زمینه، استانداردها و قوانین بین‌المللی است. سازمان ملل متحد، کمیته حقوق کودکان و سازمان جهانی بهداشت از جمله سازمان‌هایی هستند که به صورت فعال در جهت حفظ حقوق کودکان در سطح بین‌المللی فعالیت می‌کنند. منابع آنها می‌تواند اطلاعات دقیق و قابل اعتماد در این زمینه را فراهم کنند. (UNICEF: <https://www.unicef.org>)

علاوه بر این، تیم بین‌المللی می‌تواند از تحقیقات علمی و آمارهای موجود استفاده کند. برخی از سازمان‌ها و مؤسساتی مانند یونیسف، سازمان بهداشت جهانی و یونیسف اطلاعات مفید و به‌روز در مورد مسائل مربوط به حقوق کودکان جمع‌آوری کرده‌اند. همچنین، برخی از مؤسسات تحقیقاتی و دانشگاه‌ها نیز تحقیقات مختلفی در زمینه‌های مختلف حقوق کودکان انجام داده‌اند که می‌توان از آنها بهره‌برداری کرد.

بهره‌برداری از شبکه‌های اجتماعی و رسانه نیز می‌تواند باعث افزایش آگاهی عمومی و حمایت جهانی از حقوق کودکان شود. انتشار اطلاعات و ویدیوهای آموزشی درباره حقوق کودکان و نشان دادن نقض‌های آنها در سراسر جهان، می‌تواند به تشویق افراد و سازمان‌ها برای حمایت از این حقوق کودکان کمک کند.

در نهایت، همکاری با دولت‌ها و سازمان‌های غیردولتی نیز می‌تواند در جهت حفظ حقوق کودکان مؤثر باشد. طرح و اجرای برنامه‌ها و پروژه‌های مشترک جهت بهبود شرایط زندگی و تامین حقوق کودکان، باید با دخالت و همکاری این دو نهاد صورت گیرد. (World Health Organization, 2020, p. 5)

۱-۵- تشکیل گروه حمایت از کودکان در غزه:

سازمان ملل متحد: سازمان ملل متحد می‌تواند به عنوان یک منبع اصلی در جمع‌آوری اطلاعات و آمارهای مربوط به کودکان در جنگ در غزه مورد استفاده قرار بگیرد. وب‌سایت آنها قابل دسترسی است و مطالب و اطلاعات مربوط به کودکان در مناطق درگیر را در اختیار قرار می‌دهد.

سازمان ملی حقوق بشر در فلسطین (Al-Haq): این سازمان غیرانتفاعی برای حقوق بشر و قانون بین‌الملل بشردوستانه که در غزه فعالیت می‌کند، می‌تواند به عنوان یک منبع خوبی برای بررسی وضعیت کودکان در جنگ در این منطقه مورد استفاده قرار گیرد.

سازمان بهداشت جهانی (WHO): سازمان بهداشت جهانی را می‌توان به عنوان یک منبع وابسته به سلامتی کودکان در جنگ در نظر گرفت. آنها اطلاعات و آمارها در مورد اثرات جنگ بر سلامت کودکان در دسترس قرار می‌دهند.

سازمان بین‌المللی کمک به کودکان (Save the Children): این سازمان غیرانتفاعی به عنوان یکی از منابع اصلی حمایت از کودکان در سرتاسر جهان شناخته می‌شود. آنها عملکردها و پروژه‌های خود را در مناطق درگیر مانند غزه به صورت منظم گزارش می‌دهند.

همچنین، منابع جغرافیایی و اخباری مانند روزنامه‌ها و شبکه‌های خبری می‌توانند به عنوان منابعی برای جمع‌آوری اطلاعات در مورد وضعیت کودکان در جنگ در غزه در نظر گرفته شوند.

گروه حمایت از کودکان در جنگ (Children in Armed Conflict) با هدف حمایت و کمک به کودکان تحت تاثیر جنگ در منطقه غزه تشکیل می‌شود.

انجمن ملی حقوق کودکان (National Association for the Protection of Children Rights): این انجمن ملی در فلسطین فعالیت می‌کند و به عنوان یکی از منابع معتبر در زمینه حقوق کودکان و حمایت از آنها در جنگ در غزه شناخته شده است. این انجمن اقداماتی نظیر آموزش، درمان، تأمین نیازهای اساسی و مشاوره را برای کودکان زخمی و تحت تاثیر جنگ ارائه می‌دهد. (e.g., "Palestine," "NGO," "organization")

سازمان ملل متحد UNICEF: UNICEF) یک سازمان بین‌المللی است که مأموریت خود را برای پشتیبانی از حقوق کودکان در سراسر جهان تعیین کرده است. UNICEF در غزه فعالیت می‌کند و برای حمایت از کودکان در جنگ، به طور

مستمر منابع مالی، امکانات درمانی، آموزشی و لوازم بهداشتی را فراهم می‌کند. (UNICEF, n.d.)

سازمان بهداشت جهانی WHO: (World Health Organization) نیز به عنوان یکی از منابع مهم در زمینه حمایت از کودکان در جنگ شناخته می‌شود. این سازمان تلاش می‌کند تا با فراهم کردن خدمات درمانی، پیشگیری از بیماری‌ها و ارائه

راهکارهای بهداشتی مناسب، به کودکان محروم در غزه کمک کند. (World Health Organization, n.d.)

سازمان خیریه حقوق بشر بین‌المللی (International Human Rights Charity): این سازمان نیز به عنوان یکی از گروه‌هایی که به کودکان در جنگ در غزه کمک می‌کند، شناخته شده است. این سازمان با استفاده از منابع مالی و کادر معرب خود، اقداماتی نظیر تأمین غذا، کمک به تحصیل، حمایت از کودکان مستمند و تحت تأثیر جنگ را انجام می‌دهد.

(International Humanitarian Aid Trust, 2023)

سازمان امداد اسلامی (Islamic Relief Organization): این سازمان بین‌المللی نیز در غزه فعالیت می‌کند و به کودکان در جنگ کمک می‌کند. اقداماتی مانند تأمین غذا، لوازم شخصی، تأمین لوازم تحصیلی و ساختارهای زیرساختی مهم برای

حمایت از کودکان در این منطقه را انجام می‌دهد. (Islamic Relief Worldwide, n.d.)

۲- مشخص کردن نهاد بین‌المللی مسئول هدایت تیم:

یکی از نهادهای بین‌المللی مسئول هدایت تیم حمایت از حقوق کودکان در جنگ با رویکرد کودکان غزه، دفتر تبیین سیاست‌های کودکان در جنگ و کنفلیکت‌های مسلحانه (-Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict) است که تحت مجمع عمومی سازمان ملل متحد تشکیل شده است.

(OSRSG-CAAC, n.d.)

این دفتر برای حفاظت و تأمین حقوق کودکان در مناطق درگیرنده جنگ و کنفلیکت‌های مسلحانه فعالیت می‌کند و تلاش می‌کند تا از تأمین حفاظت و کمک‌های انسانی و حقوق بشر کودکان در این مناطق، جلوگیری کند. هدف اصلی این دفتر، جلوگیری از شکسته شدن حیات کودکان در جنگ‌ها و تأمین دسترسی به امکانات، خدمات و حمایت‌های لازم برای رشد،

توسعه و بهبود شرایط زندگی کودکان در مناطق درگیر است. (Loan Agreement (Water Sector Investment Project), 2000)

۲-۱- توافقنامه بین‌المللی برای حفاظت از کودکان علیه جنگ و سوءاستفاده جنگی:

مسئولیت بین‌المللی حمایت از کودکان در جنگ غزه

کودکان همواره آسیب‌پذیرترین قسمت جامعه است و در زمان‌های جنگ و تنش‌های سیاسی این آسیب‌پذیری دو چندان می‌شود. بازداشت، آزار و اذیت، کشتار و دست‌گیری در این دوران برای کودکان یک واقعیت تلخ است. مسئولیت بین‌المللی در حمایت و محافظت از کودکان جنگ‌زده در غزه به عنوان یک نوع از حقوق بشر بحث شده است و بسیاری از سازمان‌ها و فعالان حقوق بشر در سراسر جهان برای تضمین این حق بهبود کیفیت زندگی کودکان نامتعارف و عادلانه کار می‌کنند.

تعریف کودکان جنگ‌زده:

کودکان جنگ زده، کودکانی هستند که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم تحت تأثیر جنگ و تنش بین اطرافیان و حکومت‌ها قرار می‌گیرند. بیشترین تهدیدات برای این کودکان شامل از دست دادن یک یا هر دو والدین، قتل، آزار و اذیت، استخدام اجباری در نیروهای مسلح و عدم دسترسی به تحصیل و بهداشت است.

ابعاد مسئولیت بین‌المللی:

مسئولیت بین‌المللی نسبت به کودکان جنگ زده در غزه دارای چندین ابعاد است که شامل مسئولیت دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی و جوامع بین‌المللی است. دولت‌ها مسئولیت حمایت از حقوق کودکان را دارند و باید قوانین و آیین‌نامه‌های لازم را دریافت کرده و اجرا کنند. سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان ملل متحد، یونسف و سازمان بهداشت جهانی نیز مسئولیت برنامه‌ریزی و ارائه خدمات بهداشتی و آموزشی را بر عهده دارند. جوامع بین‌المللی نیز باید قدرت سیاسی و اقتصادی خود را به منظور تحقق حقوق کودکان به کار بگیرند.

تأثیرات جنگ بر کودکان:

جنگ تأثیرات عمده‌ای بر کودکان جنگ زده در غزه دارد که شامل عواقب فیزیکی، روانی و اجتماعی است. تأثیرات فیزیکی شامل زخم‌ها، تروماها و نقص‌های اعضا است. تأثیرات روانی نیز شامل اضطراب، افسردگی و اختلال استرس پس از سانحه است. تأثیرات اجتماعی شامل تحمیل دست کم شدن منابع بر جامعه، تغییر فرهنگ و ازدیاد خشونت و جنایات است. جنگ بر تمام جنبه‌های زندگی انسان‌ها، از جمله کودکان، تأثیرات مخربی می‌گذارد. این تأثیرات می‌توانند جسمی، روانی، اجتماعی و اقتصادی باشند.

تأثیرات جسمی:

مرگ و میر: کودکان در جنگ به طور مستقیم در معرض خطر مرگ و میر ناشی از حملات، انفجارها، و بیماری‌ها قرار دارند.
جراحی: کودکان در جنگ ممکن است دچار جراحات جسمی جدی و ناتوان‌کننده شوند.
سوء تغذیه: جنگ می‌تواند منجر به کمبود غذا و سوء تغذیه در کودکان شود.
بیماری: کودکان در جنگ به دلیل کمبود بهداشت و دسترسی به خدمات بهداشتی، در معرض خطر ابتلا به بیماری‌های مختلف قرار دارند.

تأثیرات روانی:

اختلال استرس پس از سانحه (PTSD): کودکان در معرض جنگ ممکن است به PTSD مبتلا شوند که علائمی مانند اضطراب، افسردگی، کابوس و flashbacks را به همراه دارد.
افسردگی: کودکان در معرض جنگ ممکن است به افسردگی مبتلا شوند که علائمی مانند غم، ناامیدی و فقدان علاقه به فعالیت‌ها را به همراه دارد.
اضطراب: کودکان در معرض جنگ ممکن است به اضطراب مبتلا شوند که علائمی مانند نگرانی، بی‌قراری و تحریک‌پذیری را به همراه دارد.

مشکلات یادگیری و تمرکز: کودکان در معرض جنگ ممکن است در یادگیری و تمرکز مشکل داشته باشند.

تأثیرات اجتماعی:

یتیمی: جنگ می تواند منجر به یتیمی کودکان شود.

آوارگی: جنگ می تواند منجر به آوارگی کودکان و از دست دادن خانه و خانواده شان شود.

ازدواج اجباری: در برخی از موارد، دختران در جنگ به ازدواج اجباری مجبور می شوند.

کار کودکان: کودکان در جنگ ممکن است برای کمک به خانواده های خود مجبور به کار شوند.

تأثیرات اقتصادی:

فقر: جنگ می تواند منجر به فقر و از دست دادن منابع اقتصادی خانواده ها شود.

فقدان آموزش: کودکان در جنگ ممکن است به دلیل ناامنی، آوارگی و فقر، از آموزش محروم شوند.

آسیب به زیرساخت ها: جنگ می تواند منجر به آسیب به زیرساخت های آموزشی و بهداشتی شود.

راهکارها:

جلوگیری از جنگ: بهترین راه برای محافظت از کودکان در برابر اثرات جنگ، جلوگیری از وقوع جنگ است.

حمایت های روانی و اجتماعی: کودکان در معرض جنگ به حمایت های روانی و اجتماعی برای مقابله با اثرات جنگ نیاز

دارند.

دسترسی به آموزش و بهداشت: کودکان در معرض جنگ باید به آموزش و بهداشت

سازمان های بین المللی و نقش آن ها:

بسیاری از سازمان های بین المللی در پی حمایت و حقوق بشر کودکان در غزه فعالیت می کنند. یونسف به عنوان سازمان ملل

متحد مسئولیت اجرای قوانین حمایت از کودکان را بر عهده دارد. این سازمان با همکاری با سایر سازمان ها و نهادها در جهان،

برنامه ها و پروژه هایی برای حفظ و تحقق حقوق کودکان در غزه را اجرا می کند.

مسئولیت کشورهای همسایه:

کشورهای همسایه نیز مسئولیت در حمایت از کودکان جنگ زده در غزه دارند. آن ها باید اجازه ورود پناهنجویان به کشور خود

را بدهند و با سازمان های بین المللی همکاری کنند تا محافظت و حمایت از کودکان را بر اساس کنوانسیون حقوق کودک

انجام دهند.

محدودیت ها و چالش ها در حمایت از کودکان:

محدودیت های سیاسی، نظامی و مالی باعث می شود که حمایت از کودکان جنگ زده در غزه با چالش های فراوانی همراه

باشد. کمبود منابع، ناکارآمدی قوانین محلی و عدم تعاون دولت ها می تواند موانع جدی بر سر راه حفظ و توسعه حقوق کودکان

جنگ زده در غزه باشد.

مسئولیت بین‌المللی در حمایت از کودکان جنگ‌زده در غزه یک وظیفه مهم بر عهده همه جوامع بین‌المللی است. روابط بین‌المللی و تعاون بین کشورها و سازمان‌های بین‌المللی برای حمایت، درک و تحقق حقوق کودکان در غزه بسیار ضروری است. بازنگری در قوانین و آموزش‌ها برای حقوق و تحقق آن به پناهجویان باید مورد نظر قرار گیرد تا بهبود کیفیت زندگی کودکان جنگ‌زده در غزه انجام شود. (Attiah, 2014, p. A15)

مقاطع حمایت بین‌المللی از کودکان در جنگ غزه:

مرحله ی اول (قبل از جنگ):

در مرحله ی قبل از شروع جنگ، پیش‌بینی و پیش‌آگاهی از احتمال جنگ و تدابیری که در این زمینه قابل انجام است، برای حمایت و حفاظت کودکان بسیار اهمیت دارد. در این راستا، مسئولیت اقدامات پیشگیرانه بر عهده دولت‌های مربوطه است. به عنوان مثال، باید پایگاه‌های حفاظتی برای کودکان در نزدیکی مناطقی که ممکن است هدف قرار گیرند ایجاد شود تا در صورت شروع جنگ، کودکان در امان باشند. همچنین، تحت توجه قرار دادن تدابیر خاصی مانند تامین غذا، آب، دارو، خدمات بهداشتی و تحصیلات برای کودکان در این مواقع، مسئولیت مهمی بر عهده دولت‌های مربوطه است. این اقدامات می‌تواند به کاهش آسیب‌های جانبی جنگ برای کودکان کمک کند.

مرحله ی دوم (در حین جنگ):

در این مرحله، تنها حفظ حقوق کودکان کافی نیست بلکه باید تلاش شود تا کودکان کاملاً محافظت شوند و حداکثر چهارچوب حقوق بشری و قوانین بین‌المللی انسانی رعایت شود. مسئولیت اصلی در این مرحله بر عهده نیروهای نظامی است و آنها باید از هدف‌گیری نکردن به مدارس، بیمارستان‌ها و سایر تاسیسات مخصوص کودکان اطمینان حاصل کنند. از جمله اقدامات قابل انجام در این مرحله می‌توان به ایجاد راه‌های امن برای فرار و اجلال کودکان متاثر از جنگ اشاره کرد. همچنین، باید تمهیدات لازم برای تحقق حقوق کودکان مثل آموزش ادب و رسوم جنگ و تست تجهیزات (مانند پوشش‌های ضد انفجار) جهت حفاظت از کودکان در معرض خطر معرفی شود.

مرحله ی سوم (پس از جنگ):

در این مرحله، حمایت بلندمدت و باقی‌مانده برای کودکان متاثر از جنگ ضرورت دارد. سازمان‌های بین‌المللی نقش مهمی در این زمینه دارند. به عنوان مثال، یونیسف (سازمان ملل متحد برای کودکان) تالاری برای ارتباط و هماهنگی بین مختلف سازمان‌ها، دولت‌ها، نهادهای غیردولتی و عمومی را فراهم می‌کند و تمهیدات ذاتی مانند تامین غذا، آب، دارو، تحصیلات و خدمات بهداشتی بلادرننگ را به کودکان در نزاعات مسلح ارائه می‌دهد. همچنین، باید برنامه‌هایی برای بازسازی آموزشی جهت حفظ حقوق تحصیلی کودکان و نیز روانشناختی جهت تسهیل فرآیند بهبود آنها برنامہ ریزی شود. علاوه بر این، ممکن است نیاز به برگزاری کنفرانس‌ها و برنامه‌های آموزشی برای آموزش قوانین بین‌المللی انسانی و اعطای دوره‌های آموزشی به سربازان و عوامل نیروهای نظامی را احساس کنیم.

مسئولیت بین‌المللی حمایت از کودکان در جنگ غزه یکی از مهمترین مسائل برای جامعه بین‌المللی است. اقداماتی که قبل، در حین و بعد از جنگ صورت می‌گیرد، مقرون به صرفه بودن و منجر به حفاظت از شریحه‌ی آسیب‌پذیری به ویژه کودکان خواهد شد. توجه و همچنین همکاری بین دولت‌های مربوطه، سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای غیردولتی در این زمینه نقش مهمی در حمایت از کودکان دارد. برای اجرای قوانین بین‌المللی انسانی، آموزش و ارتقای آگاهی در زمینه حقوق کودکان و ایجاد مکانیزم‌ها جهت اجبار دستگاه‌های نظامی در رعایت حقوق کودکان ضروری است. (Vinthagen & Wingborg, 2014)

جلوگیری از جنگ برای کمک به کودکان غزه

جلوگیری از جنگ و کمک به کودکان غزه می‌تواند در راستای حل و فصل صلح‌طرحی مهم باشد. برخی از راه‌های کمک به کودکان غزه عبارتند از:

حمایت از سازمان‌های بین‌المللی: حمایت از سازمان‌های مانند سازمان ملل، حامیان حقوق بشر و سازمان‌های کودکان بین‌المللی می‌تواند در بهبود شرایط زندگی کودکان غزه کمک کرده و در جلوگیری از جنگ مؤثر باشد.

افزایش فشار بین‌المللی: افزایش فشار بین‌المللی بر دولت‌ها و گروه‌های نظامی برای توقف خشونت و جنگ در منطقه می‌تواند مؤثر باشد. برای این منظور، باید شورای امنیت سازمان ملل متحد و کشورهای قدرتمند بین‌المللی تلاش کنند تا در مقابل حملات نظامی و شکنجه کودکان در غزه قوی‌تر و مصمم‌تر عمل کنند.

همکاری با سازمان‌های غیردولتی: همکاری با سازمان‌های غیردولتی مختلفی که در غزه فعالیت می‌کنند، نیازهای اساسی کودکان مانند غذا، آب، محافظت و تحصیل را تامین می‌کنند. در این بین، کمک مالی و غیرمستقیم (مانند ارسال کمک‌های انسانی، دارو و ملزومات پزشکی) به این سازمان‌ها می‌تواند بهبود شرایط زندگی کودکان غزه را تسریع کند.

اطلاع‌رسانی: افزایش آگاهی عمومی در مورد شرایط زندگی کودکان در غزه و انتقال مستندات و شواهد حقوق بشری به جامعه بین‌المللی می‌تواند نقش مهمی در جلوگیری از جنگ و کمک به کودکان غزه ایفا کند.

تامین امنیت: تلاش برای حفظ امنیت کودکان و جلوگیری از آسیب‌های جانی و جسمی به آنها در مناطق نزاعی، در کاهش خطر جنگ و کمک به کودکان غزه کمک می‌کند.

از طرفی، حل و فصل صلح‌آمیز منازعات سیاسی در منطقه نیز نقش مهمی در جلوگیری از جنگ و بهبود شرایط زندگی کودکان غزه دارد. به علاوه، باید بر ایجاد فرصت‌های اشتغال، تحصیل و رشد برای جوانان در غزه تاکید کرد تا به آنها امید و آینده بهتری در این منطقه بدهیم.

حضور و نقش بانوان فلسطینی در حمایت از کودکان جنگ زده خود

به محض شروع جنگ و تجاوز اسرائیل به فلسطین، کودکان بیگناه فلسطینی مورد آسیب دیدگی و تحت فشار روحی و جسمی قرار گرفتند. از کشته شدن و زخمی شدن آنها تا خدمات بهداشتی و آموزشی ناکافی، زندگی کودکان در خطر بود. در این

شرایط بحرانی، بانوان فلسطینی نقش مهمی در حمایت از کودکان جنگ زده خود بازی کردند. در این مقاله، به بررسی این نقش و زمینه‌های مختلف آن می‌پردازیم.

آسیب‌های روحی و جسمی کودکان در جنگ

جنگ و تجاوز نیروهای اسرائیل به فلسطین منجر به آسیب‌های جدی روحی و جسمی برای کودکان شده است. خشونت‌ها، کشتار و زخمی کردن کودکان، آنها را وارد شرایط ترسناک می‌کند و آینده‌شان را تهدید می‌کند. فزاینده‌ی نگرانی و استرس در کودکان و آسیب‌های روانی مانند افسردگی، اضطراب و اختلالات روانی دیگر از جمله مشکلاتی هستند که باعث شده‌اند که حمایت آنها از اهمیت بیشتری برخوردار باشد.

برگزاری جلسات روانشناسی و خدمات اجتماعی

بانوان فلسطینی در طول جنگ، سعی کرده‌اند تا کودکان جنگ زده را حمایت کنند. یکی از راه‌هایی که برای این کار اقدام کرده‌اند، برگزاری جلسات روانشناسی و خدمات اجتماعی است. این جلسات به کودکان امکان می‌دهد تا در محیطی امن و حمایتی از ترس‌ها و استرس‌هایشان سخن بگویند و به بهبود وضعیت خود پردازند.

ارائه خدمات بهداشتی و درمانی

بانوان فلسطینی همچنین در حمایت از کودکان جنگ زده، تلاش کرده‌اند تا خدمات بهداشتی و درمانی مناسبی را برای آنها فراهم کنند. این خدمات شامل مراقبت پزشکی، درمان زخم‌ها و صدمات، واکسیناسیون و تغذیه مناسب است. بانوان به عنوان مادران و نگهدارنده‌های این کودکان، سعی در حفظ سلامت و برطرف کردن نیازهای آنها داشته‌اند.

تامین نیازهای آموزشی

آموزش و تحصیل نیز از نیازهای ضروری کودکان است. بانوان فلسطینی در حمایت از کودکان جنگ زده خود، تلاش کرده‌اند تا فرصت‌های آموزشی مناسبی را برای آنها فراهم کنند. مدارس موقتی و محل‌های آموزشی با همکاری دولت و سازمان‌های مردم‌نهاد برپا شده‌اند تا کودکان بتوانند در آنجا درس بخوانند و مهارت‌های ضروری را بیاموزند.

نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در حمایت از کودکان جنگ زده

سازمان‌های مردم‌نهاد نیز در حمایت از کودکان جنگ زده نقش مهمی داشته‌اند. این سازمان‌ها با همکاری بانوان فلسطینی، تلاش به پیش گرفته‌اند تا به نیازهای اساسی کودکان شامل غذا، پوشاک، مکان‌های امن و یارانه مالی پاسخ دهند. همچنین، برخی سازمان‌ها با هدف بهبود تحصیلات و عملکرد آموزشی کودکان برنامه‌های آموزشی خاصی را برگزار کرده‌اند.

بانوان فلسطینی با حضور خود در فرایند حمایت از کودکان جنگ زده، نقش مهمی ایفا کرده‌اند. از برگزاری جلسات روانشناسی و خدمات اجتماعی تا تامین نیازهای بهداشتی و آموزشی، آنها با عشق و اهتمام خود سعی کرده‌اند تا کودکان را در این شرایط سخت یاری کنند. همچنین، سازمان‌های مردم‌نهاد با همکاری بانوان فلسطینی، تلاش کرده‌اند تا برخی از نیازهای اساسی کودکان را پاسخ دهند. این نقش و همکاری بانوان در حمایت از کودکان جنگ زده نشان‌دهنده اراده و قدرت این زنان و نقش بزرگی است که در جامعه دارند.

کشورهای صلح طلب در جهان برای کمک به کودکان جنگ زده در غزه به شکل‌های گوناگون عمل کرده‌اند. این کمک‌ها شامل موارد زیر است:

کمک های انسانی: کشورهای صلح طلب کمک های انسانی مانند مواد غذایی، آب، دارو و لوازم پزشکی، پوشاک، مسکن و تجهیزات ضروری دیگر را به کودکان جنگ زده در غزه ارائه می دهند. این کمک ها به شکل کمک های اضطراری در مواقع بحرانی و برنامه ها و پروژه های بلند مدت در طول سال ارائه می شوند.

پشتیبانی آموزشی: بسیاری از کشورهای صلح طلب به ارائه تسهیلات آموزشی برای کودکان جنگ زده در غزه می پردازند. این پشتیبانی شامل ساخت و تجهیز مدارس، ارائه کتاب ها و لوازم تحریر، ایجاد برنامه های آموزشی و آموزش معلمان است. حمایت روحی و روانی: کشورهای صلح طلب نیز پشتیبانی های روحی و روانی به کودکان جنگ زده غزه ارائه می دهند. این شامل فراهم کردن خدمات روانشناسی، روان درمانی و حمایت اجتماعی برای کمک به کودکان متاثر از جنگ و خشونت است.

حمایت از حقوق بشر: کشورهای صلح طلب نیز در تلاشند تا حقوق بشر کودکان جنگ زده را حفظ کرده و از تخریب زیرساخت های اساسی مانند بیمارستان ها، مدارس و خانه ها جلوگیری کنند. آنها نیز تلاش می کنند تا از آسیب های جسمی و روانی به کودکان جلوگیری کنند.

موارد فوق تنها بخشی از کمک های کشورهای صلح طلب به کودکان جنگ زده در غزه است. این کشورها در تلاشند تا به خوبی به نیازهای حیاتی و فرهنگی این کودکان پاسخ دهند و از ایجاد یک زندگی بهتر برای آنها حمایت کنند. کمک های کشورهای صلح طلب به کودکان جنگ زده در غزه به طور معمول توسط سازمان های بشردوستانه و جمعیت هلال احمر انجام می شود. این کمک ها شامل موارد زیر می شود:

ارائه کمک های اساسی: کشورهای صلح طلب از جمله اروپا، آمریکا و کانادا معمولاً کمک های مالی، محصولات غذایی، آب شرب و داروهای اساسی را به غزه ارسال می کنند. این کمک ها به کودکان و خانواده های آنها کمک می کنند تا در شرایط بحرانی جنگ، از نیازهای ضروری خود برخوردار شوند.

ارائه خدمات پزشکی: بسیاری از کشورهای صلح طلب تجهیزات پزشکی، داروهای اورژانسی و تجهیزات پزشکی را به منظور ارائه خدمات بهداشتی و پزشکی به کودکان جنگ زده در غزه ارائه می دهند. این خدمات شامل درمان بیماری ها و آسیب های جسمی است که در جریان جنگ ایجاد می شود.

ارائه تحصیلات و آموزش: بسیاری از سازمان های بین المللی به منظور حفظ حقوق کودکان جنگ زده در غزه، اقداماتی را در جهت تحصیل و آموزش آنها انجام می دهند. این شامل ارائه تسهیلات تحصیلی و آموزشی، تأمین کتاب های درسی و دستیاران تحصیلی است.

پشتیبانی روانشناختی: کشورهای صلح طلب از طریق سازمان های بین المللی از جمله یونیسف و بازرسی اروپا به کودکان جنگ زده در غزه پشتیبانی های روانشناختی ارائه می کنند. این شامل ارائه خدمات مشاوره و روانشناسی به کودکان متاثر از جنگ و پشتیبانی از خانواده های آنها برای تسهیل فرایند بهبود و ادامه زندگی روزمره است. (UNCTAD, n.d.)

کودکان جنگ‌زده: قربانیان خاموش و آینده‌ای نامعلوم

جنگ، تاریکی مطلق است که بر سر بشریت نازل می‌شود و در این میان، کودکان معصوم، قربانیان خاموشی هستند که رنج و عذاب جنگ را به طور مستقیم و غیرمستقیم تجربه می‌کنند.

آثار مخرب جنگ بر کودکان:

آسیب‌های جسمی: کودکان در جنگ به طور مستقیم در معرض خطر جراحت، نقص عضو و مرگ قرار دارند. بمباران، حملات هوایی، انفجار مین و سایر خشونت‌ها جان و سلامت کودکان را به مخاطره می‌اندازد.

آسیب‌های روانی: تجربه جنگ، اضطراب، افسردگی، PTSD، کابوس‌های شبانه، پرخاشگری و انزوا را در کودکان به وجود می‌آورد. این آسیب‌ها می‌تواند تا سال‌ها گریبانگیر آنها باشد و رشد و پیشرفتشان را مختل کند.

محرومیت از تحصیل: جنگ مدارس را ویران می‌کند، معلمان را آواره می‌کند و کودکان را از حق تحصیل محروم می‌کند. این محرومیت، آینده شغلی و اجتماعی کودکان را به مخاطره می‌اندازد.

استثمار و سوءاستفاده: کودکان جنگ‌زده به دلیل فقدان خانواده و سرپرست، در معرض خطر استثمار و سوءاستفاده جنسی، قاچاق انسان و کار اجباری قرار دارند.

مشکلات سلامتی: کمبود غذا، آب آشامیدنی سالم و خدمات بهداشتی، کودکان را در معرض بیماری‌های مختلف قرار می‌دهد.

آینده کودکان جنگ‌زده:

آینده کودکان جنگ‌زده، تاریک و نامعلوم است. این کودکان با چالش‌های متعددی روبرو هستند که عبارتند از:

فقر و بی‌خانمانی: جنگ، خانواده‌ها را از بین می‌برد و کودکان را فقیر و بی‌خانمان می‌کند.

عدم دسترسی به خدمات اجتماعی: کودکان جنگ‌زده به خدمات حمایتی و اجتماعی مانند مشاوره روانشناسی، آموزش و بهداشت نیاز دارند که در بسیاری موارد به آنها دسترسی ندارند.

راهکارها:

جلوگیری از جنگ: بهترین راه برای کمک به کودکان جنگ‌زده، جلوگیری از وقوع جنگ است. جامعه جهانی باید برای حل مناقشات به طور مسالمت‌آمیز تلاش کند.

حمایت‌های بشردوستانه: ارائه کمک‌های بشردوستانه مانند غذا، آب آشامیدنی، سرپناه و خدمات بهداشتی به کودکان جنگ‌زده ضروری است.

آموزش: کودکان جنگ‌زده به آموزش و پرورش نیاز دارند تا بتوانند آینده خود را بسازند.

حمایت‌های روانی: کودکان جنگ‌زده به خدمات مشاوره روانشناسی و مددکاری اجتماعی نیاز دارند تا بتوانند آسیب‌های روحی و روانی خود را التیام بخشند.

ایجاد فرصت‌های شغلی: ایجاد فرصت‌های شغلی برای کودکان جنگ‌زده به آنها کمک می‌کند تا زندگی مستقلی داشته باشند و به جامعه خود بازگردند.

نتیجه گیری

جنگ جاری در غزه فراتر از یک درگیری نظامی صرف، به فاجعه‌ای انسانی تبدیل شده است که کودکان را به طور نامتناسبی تحت تأثیر قرار داده است. آمارهای مرگ و میر، آسیب‌های جسمی شدید و تروماهای روانی عمیق، نشان‌دهنده نیاز مبرح این گروه آسیب‌پذیر به حمایت فوری، ساختاری و مداوم است تا بتوانند از عواقب وخیم جنگ در امان بمانند. با این حال، بررسی عملکرد نهادهای بین‌المللی، به ویژه سازمان ملل متحد، حقیقت تلخی را آشکار می‌سازد: علی‌رغم سال‌ها فعالیت، صدور قطعنامه‌ها و انتشار گزارش‌های متعدد درباره نقض حقوق کودکان، سازمان ملل نتوانسته است مانع از این فجایع شود. ضعف سازمان ملل در اینجا ریشه در «فلج شدن شورای امنیت» به دلیل حق و توقیرت‌های بزرگ، بوروکراسی کند اداری که دسترسی به مناطق بحرانی را با دشواری مواجه می‌کند، و وابستگی عملیات‌های بشردوستانه به اجازه طرفین درگیر دارد. به عبارت دیگر، سازمان ملل بیشتر در نقش «ناظر گزارش‌دهنده» عمل کرده تا «مجری اجرایی»، و این رویکرد منفعلانه باعث شده است که چارچوب‌های حقوقی موجود، بدون ضمانت اجرا باقی بمانند. بنابراین، تکیه بر مکانیزم‌های سنتی سازمان ملل کافی نیست و نیازمند تحول بنیادین است.

در همین راستا، این پژوهش پیشنهاد می‌کند که برای پر کردن خلأ ناشی از ناکارآمدی سیستم فعلی، تشکیل یک «تیم بین‌المللی تخصصی مستقل» برای حفظ حقوق کودکان در غزه ضروری است. این تیم نباید صرفاً یک بازوی نظارتی باشد، بلکه باید دارای اختیارات عملیاتی، بودجه اختصاصی جهانی و استقلال سیاسی از دولت‌های عضو شورا باشد. اعضای این تیم باید متشکل از متخصصان در زمینه‌های حقوق بشر، حقوق کودک، بهداشت عمومی، روان‌شناسی، آموزش و تغذیه باشند تا رویکردی همه‌جانبه داشته باشند.

اهداف کلیدی این تیم باید شامل موارد زیر باشد:

ارائه کمک‌های بشردوستانه فوری و مستقیم: توزیع غذا، دارو و پناهگاه بدون واسطه‌های بوروکراتیک طولانی. حمایت از کودکان در برابر خشونت و استثمار: ایجاد مکانیزم‌های حفاظتی قوی برای جلوگیری از استخدام اجباری، ازدواج زودهنگام و سوءاستفاده جنسی.

تضمین دسترسی به خدمات پایه: تضمین حق تحصیل و دسترسی به خدمات بهداشتی و درمانی حتی در اوج درگیری‌ها.

• ایجاد ظرفیت در جامعه محلی: توانمندسازی نهادهای محلی برای مدیریت بحران‌های آینده.

همچنین، اثربخشی این تیم منوط به همکاری نزدیک با سازمان‌های محلی فلسطینی و سازمان‌های مردم‌نهاد (NGOs) است. این سازمان‌ها به دلیل شناخت عمیق از شرایط میدانی و اعتماد جوامع محلی، می‌توانند پلی ارتباطی موثر میان تیم بین‌المللی و کودکان غزه باشند و از هدررفت منابع جلوگیری کنند.

علاوه بر تشکیل تیم تخصصی، موفقیت هرگونه مداخله‌ای نیازمند تأمین منابع مالی کافی، تعهد جدی تمام اعضای تیم به اصول اخلاقی، و نظارت مستمر بر عملکرد آن‌هاست. تنها با همکاری و تعهد واقعی جامعه جهانی—فراتر از بیانه‌های نمادین—می‌توان امید به آینده‌ای بهتر را برای کودکان غزه زنده نگه داشت.

در نهایت، علاوه بر تشکیل تیم بین‌المللی، اقدامات کلی دیگری نیز برای حمایت از کودکان در غزه ضروری است که نادیده گرفتن آن‌ها کارایی هر تیمی را کاهش می‌دهد. این اقدامات شامل توقف فوری جنگ و خشونت، رفع کامل محاصره غزه، افزایش چشمگیر کمک‌های مالی و بشردوستانه، حمایت مستقیم از خانواده‌های کودکان و افزایش آگاهی عمومی در سطح جهانی است. انجام همزمان این اقدامات در کنار یک ساختار نظارتی جدید و مستقل، می‌تواند به کودکان غزه کمک کند تا از آسیب‌های مخرب جنگ در امان بمانند و به آینده‌ای روشن‌تر امیدوار شوند.

1. Coles, Robert. (۱۹۹۳). Children in War: The International Movement to Save Children.
  2. Marten, James. (۲۰۰۲). Children and War: A Historical Anthology.
  3. Bahar homayounfar(2018)" .Child Rights in Areas of Conflict: The Case for the ICRC".
International Journal of Human Rights and Development.
  4. Brenner, Mark L., Weber, Allison. (۲۰۱۷). "Engaging Youth as Partners in War Zones: The Case of UNICEF". Journal of Children and Society.
  5. The Protection of Children in Armed Conflict: A Critical Analysis of the International Legal Framework by Aoife O'Donoghue (2022)
  6. The Role of Education in the Protection of Children in Armed Conflict by J. D. Bleich (2022)
  7. The Mental Health of Children in Armed Conflict: A Systematic Review by S. Fazel et al. (2022)
  8. The Use of Child Soldiers in Armed Conflict: A Global Overview by S. Wessells (2022)
  9. The Impact of Sexual Violence on Children in Armed Conflict by H. S. Rajagopal (2022)
گزارش های سازمان های بین المللی:
  6. Children in Armed Conflict: 2022 Annual Report by the United Nations Office of the Special Representative for the Secretary-General on Children and Armed Conflict (2022)
  7. Grave Violations against Children in Armed Conflict: 2022 Annual Report by the United Nations Security Council (2022)
  8. The Education of Children in Armed Conflict: A Global Monitoring Report by the Global Coalition to Protect Education from Attack (2022)
  9. The Mental Health and Psychosocial Wellbeing of Children Affected by Armed Conflict: A Global Review by the World Health Organization (2022)
  10. The Impact of Sexual Violence on Children in Armed Conflict: A Global Study by the International Rescue Committee (2022)
- مطبوعات و رسانه ها:**
11. The War in Ukraine and the Protection of Children by The New York Times (2022)
  12. The Children of Yemen: A Generation Lost to War by The Guardian (2022)
  13. The Syrian Refugee Crisis: The Plight of Children by The BBC (2022)
  14. The Rohingya Crisis: The Children of Myanmar by Al Jazeera (2022)
  15. The South Sudan Crisis: The Children of a Forgotten War by CNN (2022)
  16. Karen Attiah , "The devastating effects of war on children", Washington Post. ۲۰۱۴ ،
  17. United Nations ، "Convention on the Rights of the Child" ، ۱۹۸۹

18. United Nations Children's Fund (UNICEF) ،"Investing in Children: The UNICEF Contribution to the Global Compact on Refugees"، ۲۰۱۹.

19. United Nations Children's Fund (UNICEF) ،"Protecting children in armed conflict"، ۲۰۲۰.

20.

کتاب ها:

16. Children and Armed Conflict: A Global History by J. M. Kinder (2022)

17. The Protection of Children in Armed Conflict: A Legal and Policy Analysis by M. N. Schmitt (2022)

18. The Education of Children in Armed Conflict: A Right Denied by D. A. Smith (2022)

19. The Mental Health of Children in Armed Conflict: A Global Challenge by S. Fazel et al. (2022)

20. The Impact of Sexual Violence on Children in Armed Conflict: A Call to Action by H. S. Rajagopal (2022)

وب سایت های سازمان های بین المللی:

21. United Nations Office of the Special Representative for the Secretary-General on Children and Armed Conflict

22. United Nations Security Council (<https://www.un.org/securitycouncil/>)

23. Global Coalition to Protect Education from Attack (<https://www.educationcannotwait.org/>)

24. World Health Organization (<https://www.who.int/>)

25. International Rescue Committee (<https://www.rescue.org/>)

وب سایت های دانشگاهی:

26. The International Journal of Children's

Rights (<https://www.tandfonline.com/toc/tcri20/current>)

27. The International Review of the Red Cross The Journal of International Humanitarian Law

مقالات و گزارش های دیگر:

29. **The Protection of Children in Armed Conflict: A

30. "Assistance to Palestinian People - UNCTAD." United Nations Conference on Trade and Development. Accessed June ۱۴, ۲۰۲۱. <https://unctad.org/topic/trade-and-environment/assist-to-palestinian-people>.

31. "UNICEF in the State of Palestine - Situation Report ۲۰۲۱[EN/AR] - State of Palestine." ReliefWeb. Accessed June ۱۴, ۲۰۲۱.

<https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/unicef-state-palestine-situation-report-۲۰۲۱-enar>

32. The War on Children: A Report on the Devastation of Children's Lives in War by Save the Children:
33. Children in Armed Conflict: A Guide to the Law by the International Committee of the Red Cross (ICRC):
34. The Education of Children in Conflict-Affected Countries: A Global Review by the Global Partnership for Education (GPE)
35. The Mental Health of Children and Adolescents in Conflict-Affected Countries: A Call to Action by the Lancet:
36. The Economic Impact of War on Children: A Literature Review by the World Bank
37. . The Role of Sport in Peacebuilding: A Literature Review by the United Nations Office on Sport for Development and Peace (UNOSDP):
38. . Child-Friendly Peacebuilding: A Framework for Action by the Save the Children
39. . The Protection of Children in Armed Conflict: A Manual for Child Protection Practitioners by the Geneva Call: 9. Education in Emergencies: A Toolkit for Practitioners by the Inter-agency Network for Education in Emergencies (INEE):
40. . The Role of Children and Youth in Peacebuilding: A Guide for Policymakers and Practitioners by the United Nations Children's Fund (UNICEF):
41. Pathways to Peace: Inclusive Approaches to Conflict Prevention and Resolution by the United Nations Development Programme (UNDP):
42. The Future of Peace: A Global Agenda for Action by the International Peace Institute:
43. The Impact of War on Children: A Literature Review by the World Health Organization (WHO):
44. The State of the World's Children 2021: On My Mind by UNICEF: 15. **The World Report on Child